

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Gülüst
Gülüsthan Kılıç Koçyiğit

Muş Milletvekili

Nusaybin Belediyesi 28 Temmuz 2019 tarihinde Mittani Kültür Merkezi bahçesinde açık hava konseri düzenlemek istemiştir. Konsere Kürt sanatçı Azad Bedran ile Zinar Sozdar çağırılmıştır. Ancak Nusaybin Kaymakamlığınca belediyeye yazı yazılarak, "Yapılan incelemeler sonucu talep edilen konser izni uygun görülmemiştir" denilmiş ve konsere izin verilmeme gerekçesi olarak sanatçılar hakkında daha önce soruşturma açılmış olması gösterilmiştir. Kaymakamlığın konsere izin vermeme gerekçesinde, "*konser verecek sanatçılardan Azad Bedran isimli şahsın verdiği konserlerden dolayı mahkûmiyet cezası aldığı, diğer katılacak sanatçı Zinar Sozdar isimli şahsın ise çeşitli tarihlerde birçok yerde konser etkinliği düzenlediği, hakkında değişik davaların olduğu anlaşıldığı...*" ifadeler yer verilmiş olup düzenlenen açık hava konseri iptal edilmiştir. Söz konusu gerekçe yazısında sanatçı Azad Bedran'ın mahkûmiyet cezası aldığı ifade edilmiş ve hakkında çeşitli davaların olduğu öne sürülmüştür. Sanatçı Azad Bedra'nın basına yansıyan açıklamalarına göre hakkında açılmış davalarla ilgili hukuki sürecin halen devam ettiği ve sonuçlanan herhangi bir davasının olmadığı ifade etmiştir. Anayasa ve Türk Ceza Hukuku ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde suçsuzluk karinesi ile ilgili maddesinde "*Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayılır.*" Hükmü sabit olup; yargılama devam ederken resmi makamların kişinin suçlu olduğuna ilişkin yaptıkları açıklamalar suçsuzluk karinesinin ihlali olduğu açık bir şekilde ifade edilmiştir.

Benzer bir uygulama Kürt sanatçı Mem Ararat'ın Van'da 31 Temmuz 2019'da vermeyi planladığı konserin, Van Valiliği tarafından 15 günlük yasaklar kapsamında izin verilmemesinde yaşanmıştır. Kürt sanatçıların konserleri mülkü amirler tarafından çeşitli gerekçelerle izin verilmemesi kamuoyunda Kürt diline ve müziğine tahammülsüzlük olarak değerlendirilmiştir. Oysa Anayasa'nın 34'üncü maddesinin **"Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir."** hükmü ile siyasi, sosyal ve kültürel etkinliklerin izne tabi olmadığı güvence altında alınmıştır.

Bu tür yasakçı tutunlar Kürtlerin diline, kültürel ve tarihi mirasına yönelik süregelen anti – demokratik uygulamaların bir parçası olarak kamuoyuna yansımıştır. Birçok kez Kürt dili ve şarkılarına yasaklamalar getirilmiş, Kürt dili çalışmaları yapan İstanbul Kürt Enstitüsü ve Kürdi-Der OHAL döneminden kapatılmış, Kürtçeye katkı sunan akademisyenler ihraç edilerek Kürtçe öğretmenlerin ataması yapılmamıştır. Kürt halkı tarafından yıllardır söylenegelen kamlarlar, şarkılar, türküler hatta Kürtçe ıslıklar bile yasaklanmış ve cezai yaptırıma uğramıştır. Zarok Tv'de yayınlanan "Yarin û Şerko" adlı programda söylenen "Gula min Cizîra Botanê" ve "Kurdistan Pirr Şêrîn e" adlı Kürtçe şarkılarda geçen "Kurdistan" ifadesi nedeniyle RTÜK Zarok TV'ye ceza kesmiştir. Benzer şekilde TRT Yayın Denetleme ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı tarafından 142 Türkçe ve 66 Kürtçe şarkının sözleri nedeniyle yasaklandığı kamuoyuna yansımış ve yasak listesinde Karepete Xaço, Ciwan Heco, Mihamed Şêxo, Seyda Perincek, Mem Ararat, Turan Şengül Sipan Xelat, Xemgîn Bîrhat, Agirî Jiyan gibi Kürt sanatçıları ve müzik grupları seslendirdikleri şarkılar yer almıştır.

Tüm bunlar Kürt dili, edebiyatı, müziği, sanatı, kültürünü yaşatmamak üzere hafızasızlaştırma ve yok etme politikasının sürdürüldüğünü göstermektedir. Türkiye'de tekçilik üzerine kurulu siyaset anlayışı diğer dillerin, dinlerin, kimliklerin ve kültürlerin yaşamasına korunarak gelecek nesillere aktarılmasına da izin vermemektedir.

Bu bağlamda;

1. Nusaybin Belediyesi tarafından düzenlenen ve Kürt sanatçı Azad Bedran ile Zinar Sozdar'ın çağrıldığı açık hava konserinin Kaymakamlık tarafından izin verilmemesinin hukuki gerekçesi nedir?
2. Kürt sanatçı Azad Bedran ile Zinar Sozdar hakkında daha önce soruşturma açılmış olması konser vermeleri önünde yasal bir engel mi teşkil etmektedir? Değilse Nusaybin Kaymakamı hangi yasal yetkiye dayanarak Kürt Sanatçıların konserini iptal etmektedir?

3. Nusaybin Kaymakamlığı, Kürt sanatçı Azad Bedran ile Zinar Sozdar hakkında davaların olduğu gerekçe göstererek konserlerini iptal etmek suretiyle yasal ve anayasal suçsuzluk karinesi ihlal suçu işlemiştir. Söz konusu ihlalle ilgili bir soruşturma başlatılmış mıdır?
4. Nusaybin Kaymakamlığının konseri iptal etmesinin nedeni Belediyenin HDP'li belediye olmasıyla bir ilgisi var mıdır? Nusaybin'de kayyım döneminde konser ve benzeri sanatsal ve kültürel etkinlikler iptal edilmiş midir? Edildiyse kaç tane edilmiştir ve gerekçesi nedir?
5. Kürt sanatçı Mem Ararat'ın Van'da 31 Temmuz 2019'da vermeyi planladığı konserin Van Valiliğince izin verilmemesinin nedeni nedir? Van Valiliği OHAL uygulamalarına neden halen devam etmektedir?
6. Mülki amirlerinin Kürt sanatçılarının sanatını icra etmelerini engellemesi ve dinleyicilerin sosyal ve kültürel haklardan mahrum edilmesi ile ilgili yaratılan mağduriyetin giderilmesi için bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?
7. Kürt sanatçılarının konserleri dışında başka dillerde müzik yapan sanatçıların da konserleri benzer şekilde iptal edilmekte midir? Değilse, Kürt sanatçılarına ve müziğine yönelik özel bir uygulama mı söz konusudur?
8. Kürt sanatçılarının konserlerine Kaymakam ve Valilikçe izin verilmemesinin Kürt müziğine ve sanatçılarına yönelik tahammülsüzlük şeklinde değerlendirilmiştir. Konuyla ilgili bir açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?
9. Anayasa'nın 34'üncü maddesinin hükmü açıkken yurttaşların kültürel, sanatsal hakkı neden engellenmektedir? Hukuksal bir hakkın önüne çıkarılan engellemeler ile ilgili bir girişimde bulunacak mısınız?
10. OHAL döneminden KHK ile kapatılan İstanbul Kürt Enstitüsü, Kürdi-Der ve Kürtçe kreşlerin kapatılmasının yarattığı hak kayıplarının giderilmesi için bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?